

tanföre. När tids swina herdar göda swinkreaturen lif-
 som till en slagte dag, men Fären blifwa hotade och de kal-
 las för Separatister. *) Deemed wilja de antyda att
 Separatisterna uteslutit sig sjelwa ifrån stads kyrkan, men
 hvad kan det båta dem, att gå in uti ett swinahus?
 Det allmänna jedefördeswet, som nu är rådande uti
 statskyrkan, bewisar, att det hus som fordom war ett
 Fårhus, är nu ett swinahus; ifrån detta swinahus
 kommer en sådan satans lukt och stank, som förpestar
 hela luften. Huru will man att fären skolas i swinahus uti
 ett sådant swinahus som Statskyrkan nu är? Det är
 wida helsofammare för Fären att stå utanför swinahu-
 set uti fria luften, att de icke må qwätwas af den sa-
 tans lukt och stank, som förpestar luften uti swinahuset.
 Emedan Fären icke kunna smälta det swina dras, som
 nutidens swinaherdar kofa för hundar och swin, så må-
 ste de söka sig mat sjelfwa och gå såsom Får, de der ins-
 gen herdän hafwa. (Wort.)

*) Man wet, att en del läfare utgått från kyrkans yttre gemens-
 kap och derföre blifwit kallade separatiser. Annu flera s. l. läfare
 som också lika klart torde inse "det allmänna jedefördeswet" hafwa
 den åsigt, att ett andeligt utgående från fördeswet är hufwudsaken och
 att detta fördeswet ej blott bor i de rum, som wi kalla kyrkor, hwadän
 de och anse sig med godt samwete kunna i dessa kyrkor höra ordet och
 begå Sakramenterna, äfwen der de måste höra mysktet, som ej är godt
 och de ej antaga. Worfattaren anse mellertid, fast han ej will sträms-
 ma folk från kyrkorna, att det ej är kristeligt att gynna (göda) swinen
 under det man förföljer separatiserna af hwilla wäl äminstone flera
 af renare motiver separerat sig och äro rätta får under den stora, him-
 melsta fårherden. Red. ann.

Witeå.

Trykt hos W. N. Nygren. 1852.

Ens Ropandes Röst i Öknen.

N:o 5.

Maj.

1852.

ett ensalldigt öga och ett argt öga.
(Matth. 22. 23.)

Det förstås att här af Fåralfaren syftas på det ande-
 liga, fast Han tager liknelse af det lekamliga.

Kroppens öga är den enda kroppenslem, som uppfattar
 ljuset. Är nu kroppens öga ensalldigt d. ä. friskt och
 brukas det och ser för sig, så kan det lysa och wägleda
 hela kroppen. Är dier ögat argt (sjukt, stelt, fördeswad.)
 så har hela kroppen inret godt ljus. Wika så i det ande-
 liga och himmelska. Här står det så till, att "mörker all
 wår själ betäcker" om wi ej få nytt lif och friska, öpp-
 nade förståndögon, att i tronens ljus se rätt fram
 mot rätta wägen och rätta målet. Är ögat argt, är för-
 ståndet i andeligt mörker, (såsom det är, "der Guds an-
 de ej är när, som nytt lif i själen wäcker") har ej men-
 niskan af Guds ord och anda fått öppnade förståndögon,
 eller låter hon sin andeliga syn skadas t. ex. genom sjelf-
 rörelhet eller förblindas t. ex. af mennisko-afguderi, så
 blir hennes hela själ äfwen om hon har högre werlds-

lig lärdom) dock i andeligt märker eller dunkel, hennes hela åsigt af lifwet, hennes hela riktning blir falsk, hon wandrar efter köttet, efter den gamla människan, stände till Kristi kors, mest aftande det jordene tillhörer. Såsom Steppet rättar sig efter rodret, så rättar sig människans wandel efter hennes förstånd och wilja. Det är således omöjligt att föra en kristelig och helig wandel, der förstånd och wilja ej kristnas (smörjas) af den Heliga anda. — Lifwen en andeligen upplyst kan warda slesbög, willad och förblindad. Huru wigtigt derföre för alla upplyste, att sjäde wandra i tronens ljus och enfald!

Enfaldens öga och tro är bäst, ser och leder bäst.

Det ser på Lambet med förtroende. Det håller sig wid ordets tydliga lära, begär ej tecken och under, begär ej kunna utransaka hemligheter, grälar ej med förrust, kött och blod, håller sig wid Guds klara wilja och hand och går rakt fram till det himmelska Zion.

Andra (särdeles de werldskloka hafwa ofta lifasom starr på ögonen, så att de taga skal för korna, lågn för sanning, synd för loflig, och dödsens wäg för god eller su utan fara. Det värsta är, att de stöta emot förtörnelsestenen i Zion, fast de ej se det. "Deremot, der enfald råder, ser man genom tjocka skyn," hänger wid sanningsskivan, ser rättfärdighetens sol, tränger med tro, bön och hopp genom molnen och blir i barna-sinne, try och färlet på rätta vägen — och grundtonen uti själen är: "Jag går till himlen, hwart jag går" m. m. N:o 452: 2. Om du sälla tronens barnaenfald, hwar sinnes du i våra själfkloka strogna tider?

Menskal om du ej får denna enfald och "warder så som barn, så kan du ej komma i himmelen". Walna då. Tag Bibeln. Alka på, der Jesus framgår. Ropa och bed att du måtte få din syn och få behålla den intill ändan. Då skola själlen falla från dina ögon, såsom af Saulus i Damasco, då skola märkets fästen falla såsom Jerikosmurar för Israels basunaröst, då skall himmelriket upplåtas, upplarna, intagas, egas och behållas. D.

(Fort. från föreg. Nr 4)

Hur står det till med Christendomen i Lutheriska kyrkan?

Det öfwerhandtagande sedeförderfret märkes icke af wår tids Biskopar; och om ock Tegner under sina Sails stunder märkte det, så lät han likwäl sådant passera utan att märka följderna deraf för Kyrka och Stat. Lätt-sinnigheten sprider sig ifrån de högre till de lägre, ifrån Slottet till hyddan; och denna liknast fräter Folkens hjerterbiter. Men waktarna på Zions murar märka det icke: de se icke, hwad tiden lider. De äro desutom stumma hundar: de beirra icke uppenbara laster och brott, som gå i swäng ibland hopen; och med de förnämsta lasterna wilja de icke alls befatta sig; ty de hafwa så mycken werlds heder, att de icke alls wilja stöta sig med djestonen och werlden. För denna werlds heder wåga de icke tala sanningen. Man såg tydligen huru Lutheriska kyrkans pelare gingo som fatt till het grdt, när frågan war om det allmänna sedeförderfret i hus-

isindstaden. Detta sedesförderf är så uppenbart, att till och med utlänningar märka det. När denna fråga förvar i ståndet på riksdagen 1851, handterades den så knapphändig, att en Censor uti det hedniska Rom skulle hafwa yttrat sig mera bestämt och alswarligt, än ståndet gjorde. Ty de alswarfamme Romarna insågo ganska wäl, att lätt sinnighet, Religions förakt och sedernas förfall skulle tillintet göra den moraliska kraften och blifwa en orsak till statens undergång. Har icke historien bekräftat denna erfarenhet? men för wäktarna på Zions murar äro tidens tekn förborgade: de märka icke, att sedesförderfvet är den förnämsta orsaken till fattigdomen: att denna åter allötrar nya laster och brott, och slutligen sambällets omvärtnina. Sverre Nikes Erkebiskop, som på en öfregående Riksdag war på wägen att tenas af påbelen, tyckte att denna disension blef allt för tråkig, och önskade att denna disension icke måtte upptaga hela förmiddagen. S. S. tyckte förmodligen att folket i hufvudstaden lesiwer så Gudfruktiga och Christligt, att det icke behöfwer någon bättre själawård. Jag föreställer mig att, om Hedningen Cato warit Erkebiskop, skulle han hafwa ådagalagt en öfvere moralisk stränghet emot sedesförderfvet än S. S. Cato höll en strängare uppsikt öfwer sederna än wåra Christna prälaten. Och det ser nästan så ut som skulle hedningarne i den Romerska republicken hafwa bättre infett, hwaruti menniskans verkliga wärde består. Uppsikten öfwer folkets seder war hos dem en Stats angelägenhet, men wåra Christna Biskopar anse uppsigten öfwer folkets seder öfwerflödig. Om en Läsarpredikant företager sig att

beiraffa folkets o:udaktiga lesiwer ne, så får han Biskopen till fiende. För denna fördragambet med folkets laster får Biskopen tienor till tack af den uppretade mängden.

Widare heter det i samma Tal: "Swad som skulle göra listwets stilla glädje förwrides till ett mjelt-sjukt och surmulet misnöje med sig sielf (Det ser så ut, som skulle Talaren alldrig hafwa haft något skäl att vara misnöjd med sig sjelf.) "och andra." Att Talaren warit misnöjd med andra inhemmas af flere omständigheter: han har till exempel bestraffat Läsarena: han har å weni bittert tadlat sina politiska motståndare: han har warit misnöjd med tidens riktning, o. s. v. Han borde således icke tadla Läsarena, för deras misnöje med tidens riktning. Att Läsarena hafwa misnöje med sig sjelfwa kommer af deras stora fel och brister, som de känna med sig sjelfwa. Öfwen Profeterna och Apostolarne hade ett klart medwetaende af sin syndfullhet; och derföre måste de vara misnöjde med sig sjelfwe. En af Profeterna säger: på den tid, då Herren utguter af sin ande öfwer allt kött, Kolen J wara misnöjde med Eder sjelfwe. Men en sorglös menniska har intet skäl att wåra misnöjd med sig sjelf, emedan samwetet är sofwande. Men, om så är, säger den sorglösa hopen; om så är, att Läsarena känna sina fel och brister; hwarföre skola de då fördöma andra? Jo! derföre att Profeterna gjorde på samma sätt. Ebrun de sjelfwe kände sina fel och brister, måste de likwäl bestraffa obotsfärdige syndare och förkunna Guds dom. Men säger den sorglösa hopen: Läsarena hafwa icke fått någon befallning af Gud att fördöma andra. Swar: det är en Christens pligt, att wara sina missefalande bröder och wisa dem öfwderna af ett ögudaktigt lesiwerne. Men säger den sorglösa hopen: Läsarena drifwas af ett andeligt högmod att fördöma andra. Swar: detta högmod har följt med alla Christna, som fördömdo hedningarne. (Weten J icke, att J Kolen döma werlden?) Och just för detta högmod blefwo de hotade och förböldhe af hedningarne. Men säger den sorglösa hopen: Wi tro icke att Läsarena äro Christne. Wi göra oss ett helt annat begrepp om en rätt Christen. Swar: det står i cachejen, att Gud allena känner rätta Christna. Guru kan då den döpta hedningen weta, hwil-

ken som är en rätt Christen? Alla Judar och Hedningar hafwa haft ett galit begrepp om Christendomen. De föreställde sig, att Christendomen war ett ohyggligt swärmeri; men Judendomen war för Judarne en sann religion, en rätt Gudstjenst utvärdes, och ett Gudi behagligt sinnestillstånd inwärtas. Likå så ansågs hedendomen af hedningarne såsom wore den en sann religion. Och i Påfwerdomet anses Catholicis men för den rätt: Ewangeliska läran under att Lutheranismen anses för kätteri: uti Lutherdömet anses det rättslösa och sedeslösa tillståndet för äkta Lutheranism, men Påseriet anses för swärmeri, det will säga: man låter döpa sina barn, lär barnen läsa innan till och utan till, man går i kyrkan, man hör presten predika, man gråter när Presten mjukar opp de naturliga känslorna, man låter Presten meddela sig nattvården, och man blir begrafwen, när man dörr; men för öfrigt lesiwet man som en hedning: super, horar, swär, håller krog, spelar kort och dansar, bannas och skrattar, ljuger, bedrager, slåss, kläder sig grann, går på kalaser; man firar namns dagar och födelse dagar, man håller barnsöl och graföl, man håller bröllopp, man pratar och slamar om allsköndis som werldsligt är, men alldrig talar man om Gud, om Christendomen; om döden och domen eller om menniskans moraliska eller andliga och ewiga bestämmelse. Se deruti består nu vår Christendom, och med denna Christendom tro wi oss hafwa uppfyllt ändamålet med vår tillworo. Detta kallar jag för en dödd tro, ett förklitande på den yttre Gudstjensten, ett förklitande på Guds nåd, utan ånger, utan bättring, utan helgelse, utan försoning.

Swad angår lifwets stilla glädje, som Tegner talar om i ofwan ansförde mening, så har talaren sjelf mot slutet af sin lesnad haft sina "mit *La Souls stua*

der. Han har läst "lifmassen gnaga på sina hjertorötter. Hans fruktan för döden mot slutet af lesnaden, hans misnöje med tidens falska riktning, och måhända äfwen andra husliga bekymmer, låta oss förmoda, att han icke alltid sått åtnjuta den stilla glädje, som Christendomen stänker. Wigmåste likwäl anmärka, att en Christen icke har någon glädje i werlden, emedan han är hatad och föraktad af werlden; likwäl måste hon glädjas och frögdas, när han blir hotad af werlden, emedan detta är ett af de yttre kännemärkena på en rätt Christendom, att han blir hatad och föröblid af den stora hopen. Men detta kännemärke passar bäst på Påsarena, än på de äkta Lutheranerna, som hata Påsarena för deras swärmeri. Men Tegner menar, att Påsarena störa lifwets stilla glädje hos andra; och det är wisserligen sannt att Påsarena störa den falska samwetsfriden, hwilken den sorglösa hopen anser för lifwets stilla glädje. Påsarena förbittra lifwets stilla glädje hos sina sorglösa grannar genom sina botpredikningar, hwarigenom den sorglösa hopen förlorar den falska samwetsfriden. Detta den falska samwetsfridens störande är det som Biskopen egillar; ty Biskopen har sjelf icke stört den falska samwetsfriden för någon: han har låtit alla menniskor sofwa i frid uti syndaföbinnen; men huru wida hans samtida tacka honom därför uti Ewigheten, det blir en annan fråga.

Hör om widare Tegners ord: "med ett ord — den högsta, den ädlaste gästwan, som Guds Barmhertighet skänkt åt menfligheten, förwandlas till ett wämjligt gäckspel." (Här uppenbara sig den les-

wande Christendomens kännetecken uti det stora snillet föreställning, under bilden af ett wämjeligt gyckelspel. Dawids stenuggle lika suckande i möbreret, hans mig- nöje med sig sjelf och andra, hans klagan öfwer Christendomens förfall, Propheternas straff predikningar, Apostolarnes hemliga sammankomster, allt detta, som man återfinner hos de wäcka, förefaller det stora snillet som ett wämjeligt gyckelspel: det blir en hädelse emot Gud och religionen, alldeles så som Christendomen i början blef ansedd af Judar och hedningar. Här har nu den Christne Biskopen fördömt det samma hos Läsarena, som Judar och Hedningar fördömde hos de Christne. Han målar ut Läsarens Christendom. Och nästan hwarje omständighet, som han lägger Läsarena till last, åter finner man i Bibeln såsom en dygd eller såsom någon ting wäsentligt i Christendomen. Till Ex. "suckandet" anses som någonting tillgjordt, det är: skrymteri *). Men då blir också Dawid en skrymtare, Publikanen blir en skrymtare, men den, som alldrig suckar öfwer sin förnedring, blifwer icke skrymtare. Jag har hört en Herremann säga att "Läsarena sucka som kreatur." Detta omdb- me om Läsarena är i sjelfwa verket en hädelse: det är att göra narr af den botfärdige och ångersfulle syndarens

*) Wisserligen kan ett suckande hos en sömnig och obotfärdig menniska betraktas såsom ett skrymteri. Men der det icke är Guds andas verk, så förtjena de knapt kallas suckande, utan behö- ra ett suckande emot lagens och lifweis besvär likt hästens, pustande emot se- len och betset.

Hwad Läsarena angår medger och förf. häraf, att mellan dem är mycken skilnad, och att somligas suckar kunna vara mindre djupa och redliga.

öfwarstämman. Kreaturet, **) som ofta plågas öfwer sin förmåga af sin tyrann, menniskan, suckar och längtar efter Guds Barnas härliga uppenbarelse. (Säger Paulus) Kreaturet har också känslor: det känner sin ty- rans hårdhet, obarmhertighet och misshandel: det suckar således öfwer tyrannens obarmhertighet och sitt eget betryck: det längtar efter frihet; men så länge som men- niskan handterar kreaturet som en tyrann, kan icke kre- aturet få någon nåd, eller någon mildare behandling; Derföre säger Paulus: längtar kreaturet efter Guds Bar- nas härliga uppenbarelse, det vill säga: om menniskan blefwe ett Guds Barn skulle hon icke kunna handtera kreaturen obarmhertigt och öfwer deras förmåga. Om nu Läsarens suckande jämföres med kreaturens suckan- de, så får detta suckande en djupare och ädlare betydel- se, än den förenäme Herremannen kan föreställa sig. Det kommer ifrån ett förkrojdt hjerta. En ångersfull och bot- färdig syndare suckar öfwer den tyrannens, djefwulens tyranni, öfwer sitt eget synda elände, öfwer werlds men- niskornas olycksaliga tillstånd under den grymma tyrans- nens förtryck. Detta suckande kommer således dels af en djup syndakänsla, dels ock af medlidande med de olyck- saliga warelser, som icke ens ana den förskräckliga olyck- ta, som hänger öfwer deras hufwuden; dels ock af en innerlig längtan efter Guds barnas härliga uppenba- relse och fullkomliga befrielse ifrån djefwulens tyranni.

*) Hförf. har ej här inlåtit sig att förelära "kreaturens suckan", (Rom. 8 Kap.) hwarom flera tolkningar kunna läsas i exegeternas skrifter, utan förf. häraf har blott tagit det enklaste och vanligaste exempel af kreaturens suckan, utan att neta det kreaturen i Rom 8 ha en widsträcktare betydelse.

men just detta suckande kunnas världens Herrar och tyraner icke tåla. De hysa för de suckande den djupaste affly och förfäkt, och derföre säga de att "Käfarena sucka som kreatur". Om nu en Herremann eller en af våra hyljårdi Biskopar skulle af en händelse inträda uti ett rum hwarest de första Christna hällu sina "hemliga sammankomster", så skulle han blifwa alldeles förwånad öfwer det "ohyggliga swärmeriet. När "anden manade för dem med outsägliga suckar, så skulle Biskopen säga: "den Christendom, som suckar i mörkret liksom nattugglan, är icke wärd sitt namn. En Herremann skulle bekräfta Biskopens ord och säga: "desa swärmare sucka som kreatur. Och detta ordöme, fällde om de Christna af en "raglande" Biskop, aufes af världens blinda markattor för en Gudomlig fanning. Om nu den Christendom, som suckar, som" afsöndrar" sig ifrån världens syndiga nöjen, som endast "trifwes i öknen", (d. w. s. de Christnas hemliga sammankomster, eller Lärjungarnes wistande inom lyckta dörrar för Judarnes rådslo skull) om, säger jag, denna Christendom icke är wärd sitt namn, så måste den "raglande" Christendomen, som roar hofdamerna med oanständiga quickheter, som skrifer horwisor och supwisor till de dygdiga horornas och de uoktra fyllhundarnes förnöjelse. En Christendom, som deltagar i världens syndiga nöjen, dansar, spelar kort, dricker punsch och toddy, och kurtiserar världen med lätt sinniga infall: en sådan Christendom måste troligen wara wärd sitt

namn. Och just sådan är den Christendom, som wi nu hafwa; den är just sådan, som djefwulen och världen will hafwa den. Och följden af denna Christendom är: lyx, flärd, lätt sinnighet ibland de rika och förnåma: fatigdom, elände och grofwa laster ibland massan af folket. Och den stultiga följden af en sådan Christendom är uppenbar för alla, nemligen politisk fanatism, uppror och tyranni, blodbad och förtryck. De, som drömma om frihetens seger uti förnuftets herradöme, måste stultigen lägga sin nakte under bilan. De revolutioner, som nu äro på wägen att byta ut, måste sluta med ett gryfligt tyranni; och derwid kan det wara likgiltigt om Nero eller Robespier äro magtegande.

forts.

Om första anledningen till wäckelserna i Torneå Lappmark.

En fattig och enfaldig quinna ingick wid 40 års ålder äktenkap med en 50 års gammal enkling, som wisserligen hade någon bildning, men war uti fattiga omständigheter och måste, för att på något sätt söka sitt lifsuppehälle, anlägga ett Nybygge under fjellen uti ett alldeles ödeland hwarest endast ulfwar, fjellractor, harar och fjellripor hade sitt tillhåll. Quinnan hade ett melancholiskt Temperament, men mannen hade ett hetligt Temperament och utmärkte sig för glädtyghet, quicka upptåger och infall, men war, derjemie då han smakade spirituos sa, utmärkt för elakt ölsinne, hwilket den ängsliga, för stilla ensamhet böjda quinnan, fick betala med bittra tårar; men alldrig hördes hon klaga öfwer sitt oblidade öde, ty hon bar sitt kors med tålmod. Ut i sitt hafwande

tillstånd drömde hon att en liten geöfe med namnet Lewi springer efter hennes man, och detta namn lade hon på minnet. När barnet skulle födas, drömde hon åter mellan värfarne, att någon ropade Lars. Barnet blef lyckligen framfödt till världen uti en kall och ujel stuga, och, när modren tillfrisknat, måste hon sjelf bära barnet på sina armar till Presten, som war 7 mil från hennes hemwist, hwarest det barn, hwars namn för henne blifwit uppenbaradt i drömmen, fick namnet Lars Lewi i dopet.

Om denne Lars Lewis ungdoms åden är emtaladt något uti Petri Lastadii Journal. Swad som der nämnes om de båda brödernas första kärlek, är sanningsenligt. Den war wiserligare ren, dock icke så ren, att icke någon sinlighet låg förborgad derunder. Annars war Lars Lewi under postkåren en stor skälm; han gjorde många spratt och skälmstycken åt Lappfåringar; han war äfwen oförwägen, och det war ett stort Guds under, att han icke bröt af sig armar och ben uti rännbocken eller uti de nästan otillgängliga klippor, dit han klättrade, o. s. v.

Suruledes Temperamentslyten fortplantas ifrån föräldrar till barn har Lars Lewi uti de sednare åren sått erfara, när en jämförelse blifwit gjord emellan hans och föräldrarnes Temperament wid samma ålder. Han har nemligen ärft Fadrens hetliga Temperament, och modrens melancholiska. Första början till det melancholiska Temperamentet fick han känna wid 16 års ålder. Ungdomen i byn hade anställt en dans i granngård, om jag mins rätt, på Laurentiidag. Lars Lewi war annars icke sen att infinna sig på sådana ställen,

hwarest någon stodo till-buds, men den dagen war han icke på dansen. Hans då warande kärleka skadade honom, hon kunde icke heller wara road af dansen, då Lars Lewi icke war der. Hon gick bort ifrån dansen och började söka ester honom i granngårdarne samt i Prestgården hwarest han bodde; hon frögade alla, men ingen wiste hwart Lars Lewi tagit vägen. Slutligen fann hon honom sittaude bakom ett apartement uti ett småg. Och naturligtwis blef hon högeligen förwånad öfwer denna skillemessa från werlden på en så glad dag; hon sökte utforska anledningen till hans enslighet och kallsinnet; men förgäfres. Han wiste ju icke sjelf hwad som fatrades; ty han war melancholisk. Hon försökte förmä honom att komma på dansen; men den gången verkade hennes böner och tårar icke någon förändring uti hans melancholi. Swad hade då hända? ack! han wiste det icke sjelf; men 27 år derefter har han fått weta det.

Det gifres wäl knappt någon menniska, som icke någonsång i sin lesnad warit ängslig utan att weta hwad föres; men det är så få menniskor, som gifwa oft på den hemliga röstens inifrån. När ter skrifa ordet icke verkas någon besinnung, så måste Guds ande emedelbarligen, genom en inre rösi, wäcka den säkra syndaren ill ester tanke. Men äfwen denna inre kallelse föraktas oftast af okunnighet om Guds andas nådewerkingar. Det har ofta händt att personer, som blifwit manade af den inre hemlighetsfulla röstens, anfett den för en aning om en stor olycka som wore nära att inträffa antingen att döden wore dem själwa nära, eller ock harwardet tänkt att någon nära släktinge wore nära för döden.

Men icke har det kunnat falla dem in att tänka på att denna hemliga och oförklarliga ängslan hvar till ingen yttre anledning finnes, måste vara en påminnelse af Gud's anda att tänka på sin själs angelägenheter.

Den hemliga oro, som första gången påkom Lars Lewi, glömdes snart, och äfwen den första kärleken glömdes; ty ehuru wäl föremålet för denna kärlek åter sågs någon gång em femmaren 1817, 1820 och 1821, war likwel den första kärleken utspöknad, förnämligast derföre, att den jämnåriga flickan icke war trogen i sin kärlek. Och ehuru köjelsen för löret war både tidigt och starkt utvecklad hos den nu emtalade mannen, kem det likwäl aldrig längre än till ras och så kalladt fängslag, men utan någon konstärtdig handling. Mååkända hade heders djefwulen mera att säga i detta fall än samwet, ty många bland de wäckta hafwa samma erfarenhet, att ambitionen eller skammen hindrat dem från utöfningen af sjelfwa gerningen. Och detta war wäl äfwen orsaken hwarföre Lars Lewi alltid undwel umgänge med glädjeslickor i släderna, men så snart han kem ut bland bondsluckorna war han en mästare att tju sa dem, igenom lekar och ras samt allehanda putslustiga upptåg.

Moral Filosoferna tala em den aktning, som menniskan bör hysa för sig sjelf. Men denna aktning är ingenting annat än egenkärlek blandad med ambition. Lars Lewi gick så långt i denna aktning för sig sjelf och quinnens skull, att bygdens lärnor emottogo honom med äppna armar hwarhällst han kem, emedan de hade fått den fördelaktiga opinionen em honom, att hwilken sem hädse kunde ligga trygg wid hans sida, utan fruktan för an-

fall på deras mödora. Han blef till och med af somliga flickor bjuden att komma till dem. Ehuru nu detta låter otroligt för Stockholms horbockar, som anse det för omöjligt, att twenne unga Personer af båda könen kunna ligga bestedtligt tillsammans, så anser jag det för gansta naturligt, att heders djefwulen eller skammen kan hos somliga vara starkare utbildad än könsdriften, och sålunda kan man förklara, hwarföre så få oäkta barn födas på landet, ehuru siven och möquällar just der höra till ordningen för natten. Sålänge det i orten anses för en skam att vara en hora, så måste hordoms djefwulen hålla sig i skinner; men så snart horwäsendet upphör att vara en skam och wanära, då faller quinnan gansta lätt, och utan strid ger hon sig öfwerwunnen. Detta skulle nu wara följden deraf, att hon då upphört att hysa aktning för sig sjelf, att hon icke fast håller sitt menniskowärde i medwetandet uti frestelsens ögonblick. Men just detta mennisko värde och denna aktning för egen person är ingenting annat än egenkärlek blandad med ambition, då endan fruktan för skammen kan hindra henne från en nedrig handling. Ambitionen blir dermed tillfridsstädd, och den andra djefwulen får wänta tills widare på sin tillfridsställelse.

Lars Lewi kunde wara stolt deröfwer, att bygdens lärnor ansågo honom för ett dygdemönster i sitt slägte, emedan allmogens döttrar nemligen frukta för gymnastiker och studenter, hwilkas dygd i detta affeende icke är fördelaktigt witsordad af landsbygdens dygdesamma Jungfrur.

Men huru wände sig nu hans aktning för egen per-

son, då han på sitt tjugonde år började utöfva lusten på ett wida nedrigare och skamligare sätt, och dertill sökte döfwa samwetets ogillande med bibelspråk. Der ser man, att egenrätt färdighets djefwulen är en mästare att förklara bibeln till sin egen fördel. Likasom tyllhunden söker att med bibelspråk styrka sin redan förut innehälda öfvertygelse om brännwinets nytta för hälsan, så söker äfwen herbocker att skyla äfwen sin egen skam med bibelspråk, och då blir synden loflig. Se det är juft det, som djefwulen äföftar med sin bibelläsning, att hon med bibelspråk kan bewisa, att den hemsynd, som han mest älskar, är icke allenast loflig, utan till och med nödwändig för hälsans bibehållande. Så talar tyllhunden i för sin sjuka mor, när han läser Syrack och andra Ställen ur de h. l. g. skrift, för att dermed göra det troligt för sig sjelf och andra, att brännwin är nödwändigt till hälsans bibehållande. Nog kan äfwen herbocker få manågot försvar i bibeln: till Ex. det är bättre att utgjuta sina säd uti ena skölo, än på marken. Härpå slutar den ena, att det icke är någon synd att utgjuta sin säd i ena skölo, och den andra gör den slutsatsen af nämnde språk, att det äfwen då warit brukligt, att utgjuta sina säd på marken.

forts.

P i t e å

Tryckt hos W. N. Nygren 1852

Ens Hopandes Röst i Öknen.

N:o 6.

Juni.

1852.

Hur står det till med Christendomen.
i den Lutheriska kyrkan?

Forts. från N:o 5.

Den som närmare undersöker Christendomen i sitt re-
nare tillstånd under de tre första århundranden, måste
komma till den slutsats, att den Christendom, som wi
nu hafwa i stats kyrkan, är ett "wämjeligt gäckelspel."
Nu tidens Christna likna andeliga markattor. Krbgare
och tyllhundar, tjuftwar och horor, kallas nu för Christ-
ne. Dessa aktningsswärda medlemmar af Guds försam-
ling dricka af Herrans kall i kyrkan: de dricka af djef-
larnas kall bakom kyrkan: de gråta i kyrkan och skratta
bakom kyrkan: de äro anständiga i kyrkan och hora bak-
om kyrkan: de sjunga psalmer i kyrkan och horwisfor
bakom kyrkan: de wälsigna i kyrkan och swärja bakom
kyrkan: de äro Gudfruktige i kyrkan och ogudaktige på
trogen. En sådan Christendom är ett "wämjeligt
Gäckelspel" och sådana Christna kan man kalla Christ-
na markattor, emedan de härma efter Christendomen i
kyrkan, men dess kraft förneka de utom kyrkan. Och nu
är den Christna Biskopen så förblindad, att han uti